

De nieuwe artsopleiding aan de Universiteit Gent

Prof. Jan De Maeseneer

Voorzitter Opleidingscommissie Geneeskunde

Prof. Alain Verstraete

P-lijn 3° bachelor

Lynn Ryssaert

Blok 'Gezondheid en Maatschappij I'

Dr. Gwen Sys

Tutorials 2° bachelor

Gent, 23/01/2011

OPLEIDING GENEESKUNDE AAN DE UNIVERSITEIT GENT

Een vernieuwend onderwijsproject

De nieuwe artsopleiding aan de Universiteit Gent

- 1. Artsen opleiden in een veranderend maatschappelijk veld**
- 2. Een vernieuwend onderwijsproject**
- 3. Verwachtingen naar het secundair onderwijs**
- 4. Probleemgestuurd leren: het “tutorial”**
- 5. De praktijk**

Artsen opleiden in een veranderend maatschappelijk veld

Uitdagingen voor de arts
van de 21ste eeuw

Demografische ontwikkelingen

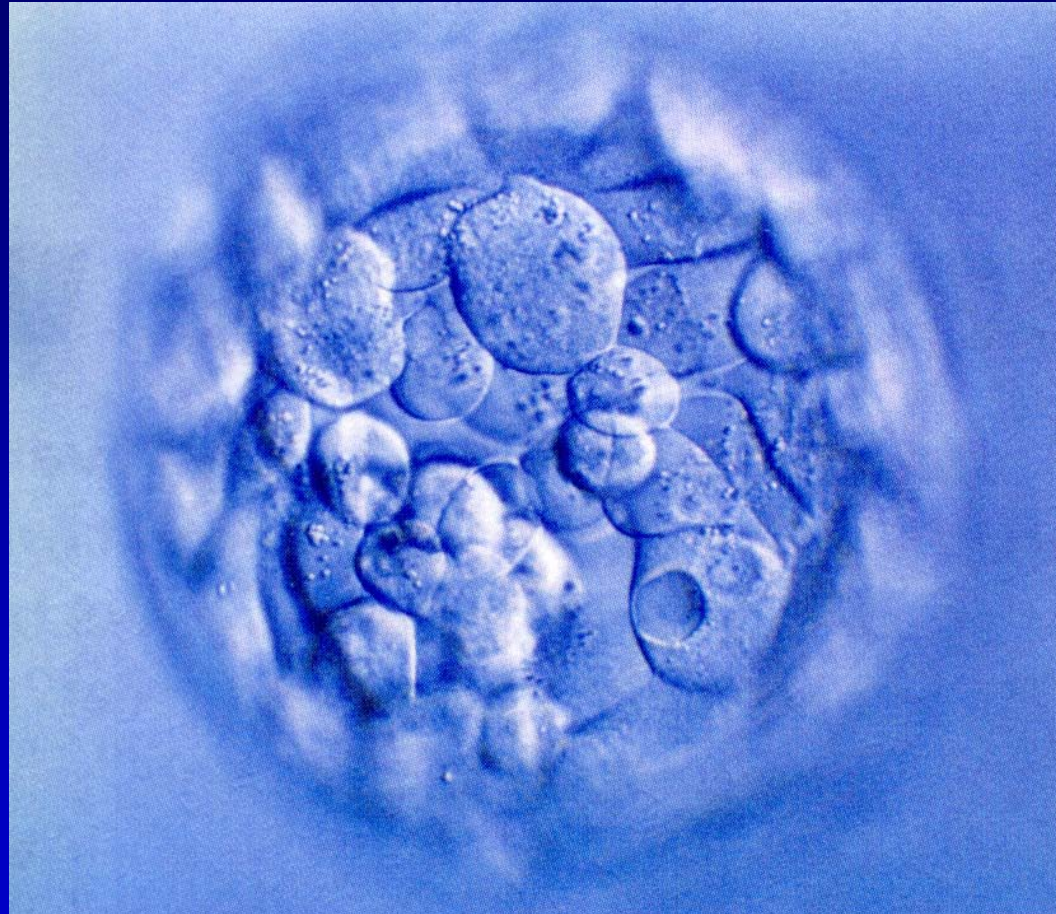

Nieuwe technologische ontwikkelingen

Stamcellen

Pubmed.: 2000: 7064
2001: 7678

“Maatschappelijke veranderingen”

Overheid:

- transparantie
- kwaliteit
- kostenplaatje onder controle

“Maatschappelijke veranderingen”

Patiënt:

- beter geïnformeerd
- mee-beslissen
- service
- “gezondheidsideaal”

Risicomaatschappij

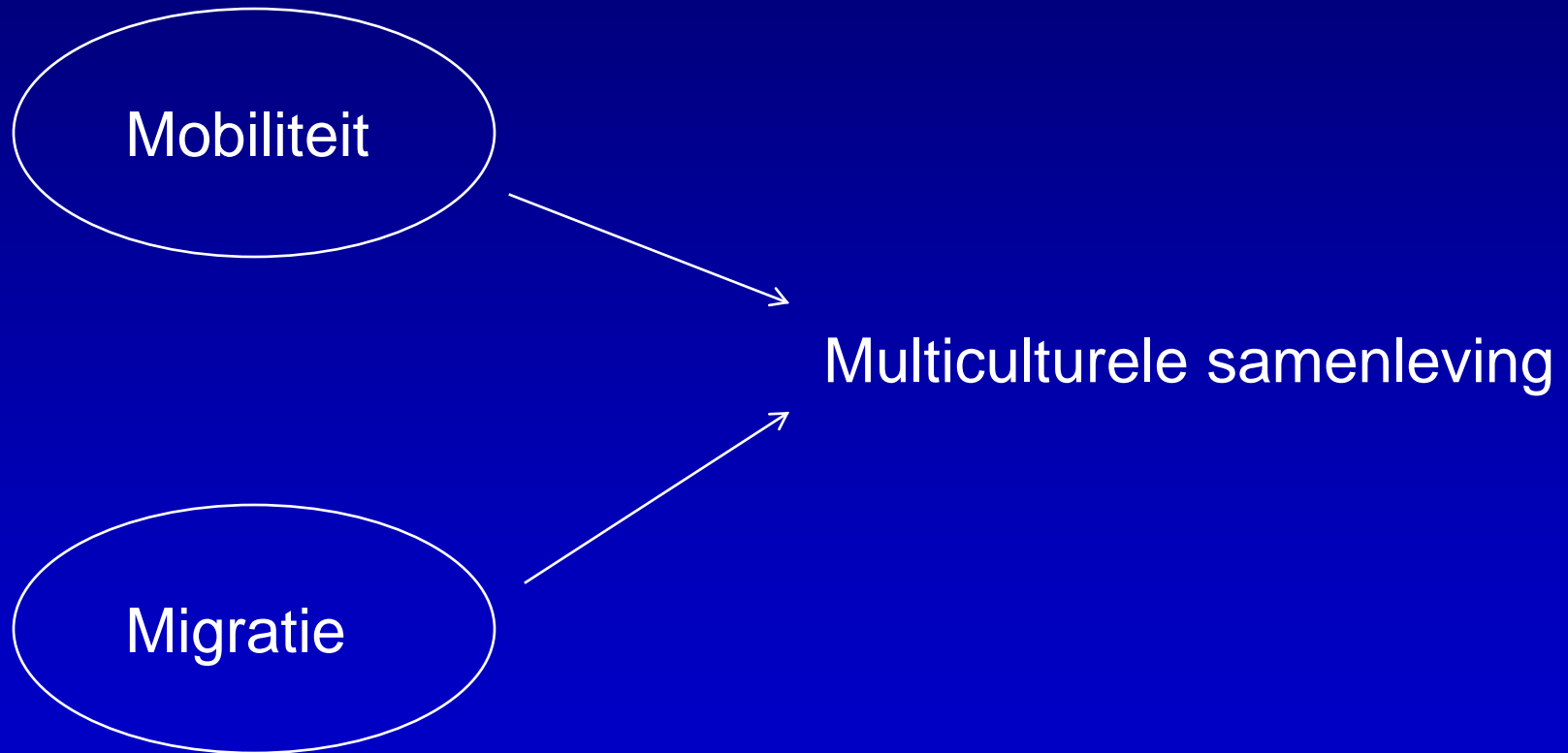

- **Ecologische risico's**
- **Sociaal-economische risico's**
- **Individualiseringsrisico's**

(Ulrick Beck)

“Maatschappelijke veranderingen”

Medische opleiding en het “veranderend maatschappelijk veld”

Maatregelen nodig, zowel tegen racisme bij artsen als tegen concentratiepraktijken

‘Niet openstaan voor andere culturen is geen optie als dokter’

Bijna zes op de tien artsen vinden dat er te veel migranten zijn, volgens de *Artsenkrant*. Maar hoeveel migranten zijn dokter? ‘Bijzonder weinig, enkele tientallen over heel Vlaanderen’, zegt professor Jan De Maeseneer (Universiteit Gent). Maar allochtone patiënten zijn er genoeg, in de wachtkamer van sommige dokters zelfs te veel. ‘Het ontstaan van concentratiepraktijken is even slecht als concentratiescholen’, zegt De Maeseneer. ‘Sommige patiënten voelen zich dan niet meer thuis. Ik heb zelf een praktijk met meer dan 55 nationaliteiten en er zijn patiënten die daar een punt van maken.’

Brussel
Eigen Berichtgeving
Katrijn Serneels

In de tijd van Hippocrates bestonden er slaven en bestonden er dokters. Maar de eed van Hippocrates gold ook voor de migranten van toen, die vaak als slaaf werden ingevoerd: “In alle huizen waar ik genodigd word, zal ik binnengaan in het belang van de patiënten... vrouwen en mannen, zowel vrijen als slaven.” In de tijd van Vandenbroucke, meer dan twee millennia later, bestaat het vermoeden dat niet bij alle artsen migranten even welkom zijn. “Zes op de tien artsen die vinden dat er te veel migranten zijn in België, dat is een maatschappelijk probleem, dat vraagt om maatregelen”, zegt professor Jan De Maeseneer, hoofd van de dienst huisartsengeneeskunde aan de Universiteit Gent. “Niet openstaan voor andere culturen is geen optie als dokter. Je moet men-

bij stellen. Waarom heeft de allochtone bevolking een voorkeur voor die paar artsen, en niet voor de andere? Daar zou onderzoek naar moeten gebeuren, waaruit eventueel maatregelen kunnen volgen. Zoals het voor het onderwijs niet goed is dat er concentratiescholen zijn, is het voor de huisartsengeneeskunde niet goed dat er concentratiepraktijken zijn.”

Waar komt die racistische gekleurde houding bij de witte jassen vandaan? “Er zijn verschillende mogelijke redenen waarom dokters geen voorkeur hebben voor allochtone patiënten,” zegt De Maeseneer. “Misschien omdat het moeilijker communiceren is: het vraagt meer inspanning om taalproblemen op te lossen en rekening te houden met culturele verschillen. Soms kunnen er ook betalingsproblemen opduiken, omdat dingen verkeerd begrepen worden. Maar als communicatie inderdaad het probleem is, dan moeten er maatregelen genomen worden om tolken in te schakelen.

Of een dokter een patiënt afscheept om racistische redenen, kun je moeilijk vaststellen. De dokter kan zeggen dat hij geen tijd meer heeft vandaag, of dat zijn spreekuur al vol zit voor de volgende twee weken. (Foto Jan De Meue)

bevorderen, geven we al in het eerste jaar van de doktersopleiding

te zien verdwijnen nu ook mee? Hoe meer migranten er in de wachtkamer zitten of zelf dokter willen worden, hoe sterker het aanzien nog zal dalen, vrezende dokters misschien. “Die angst kan wel een rol spelen. Maar onbekend is onbemind. Zodra mensen inzien dat een allochtone dokter ook een goede dokter is, die ze kunnen vertrouwen, kan dat helpen om de xenofobie doen verdwijnen.”

“Dat het de vrouwen of de migranten zijn die de status van de dokter doen afbrokkelen, durf ik in twijfel te trekken”, zegt De Maeseneer. “Het beeld van de dokter die boven de mensen staat, wat arrogant is en veel geld verdient, is sinds de jaren '50 en '60 afgebrokkeld. Op zich geen slechte zaak. Maar ik denk niet dat de vrouwen daar de oorzaak van zijn. Op een bepaald moment werd het aantal dokters door de grote instroom zo hoog dat er een economische devaluatie van het beroep kwam, waardoor het dus minder status kreeg. Die instroom bestond grotendeels uit vrouwen, dat klopt.

‘Niemand kan vandaag nog dokter worden zonder in contact te komen met migranten’

Maar het probleem was gewoon dat te veel mensen dokter werden, niet dat die vrouwen vrouwen waren

Toekomstvisie: WHO-five star doctor:

THE FIVE STAR DOCTOR

- **assess and improve the quality of care**
- **make optimal use of new technologies**
- **promote healthy lifestyles**
- **reconcile individual and community health requirements**
- **work efficiently in teams**

THE LANCET

Health professionals for a new century: transforming education to strengthen health systems in an interdependent world

Julio Frenk*, Lincoln Chen*, Zulfiqar A Bhutta, Jordan Cohen, Nigel Crisp, Timothy Evans, Harvey Fineberg, Patricia Garcia, Yang Ke, Patrick Kelley, Barry Kistnasamy, Afaf Meleis, David Naylor, Ariel Pablos-Mendez, Srinath Reddy, Susan Scrimshaw, Jaime Sepulveda, David Serwadda, Huda Zurayk

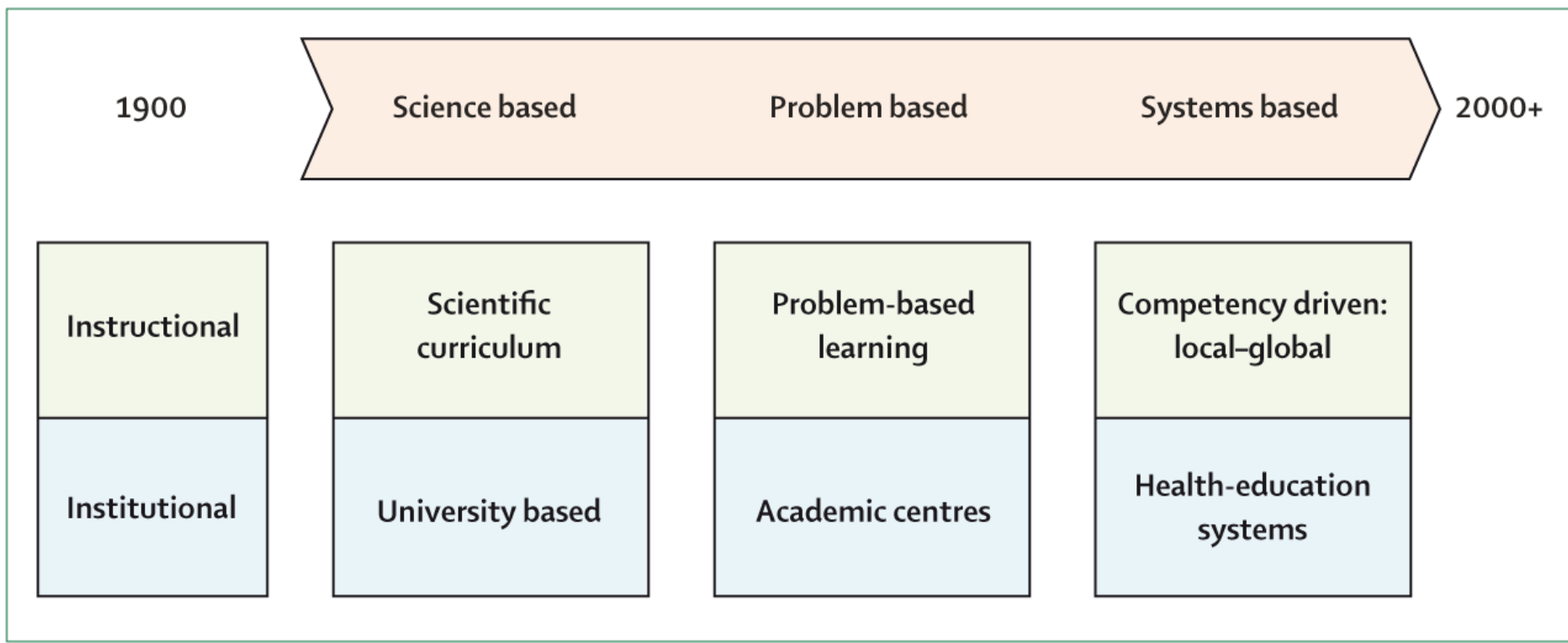
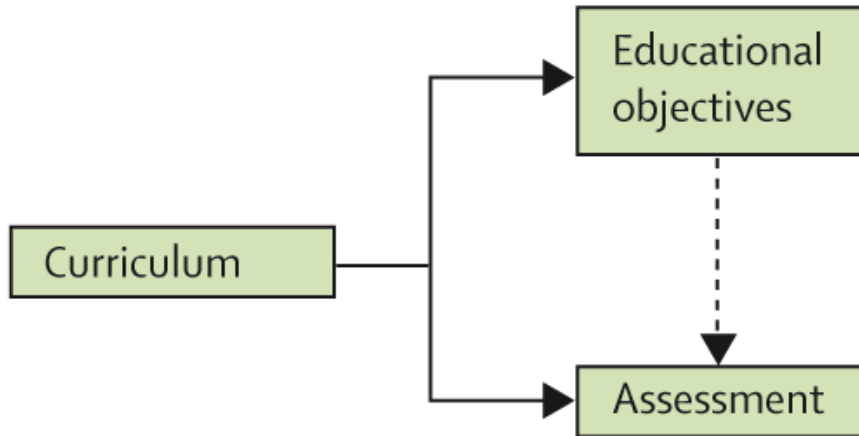
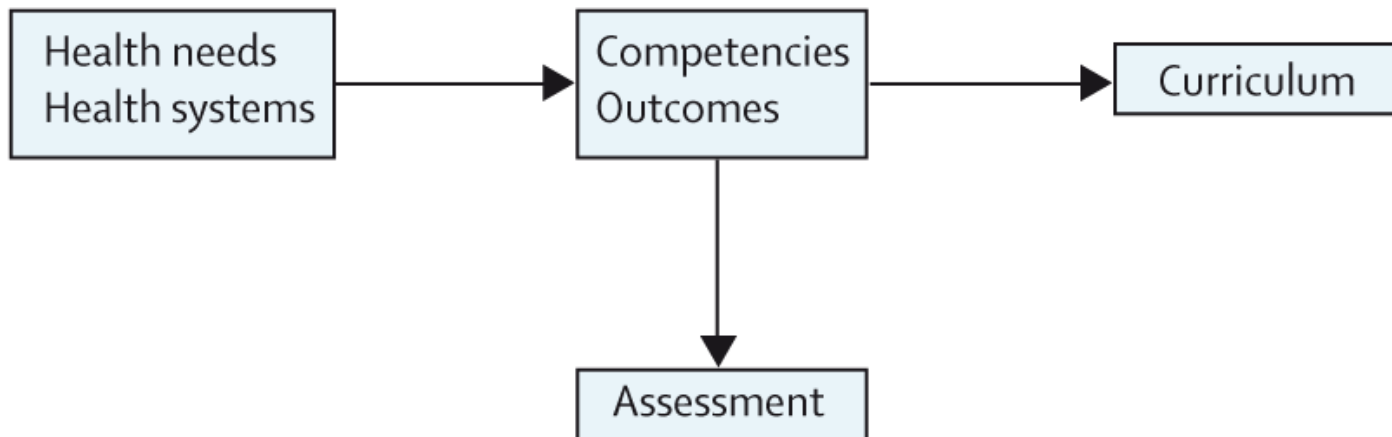

Figure 5: Three generations of reform

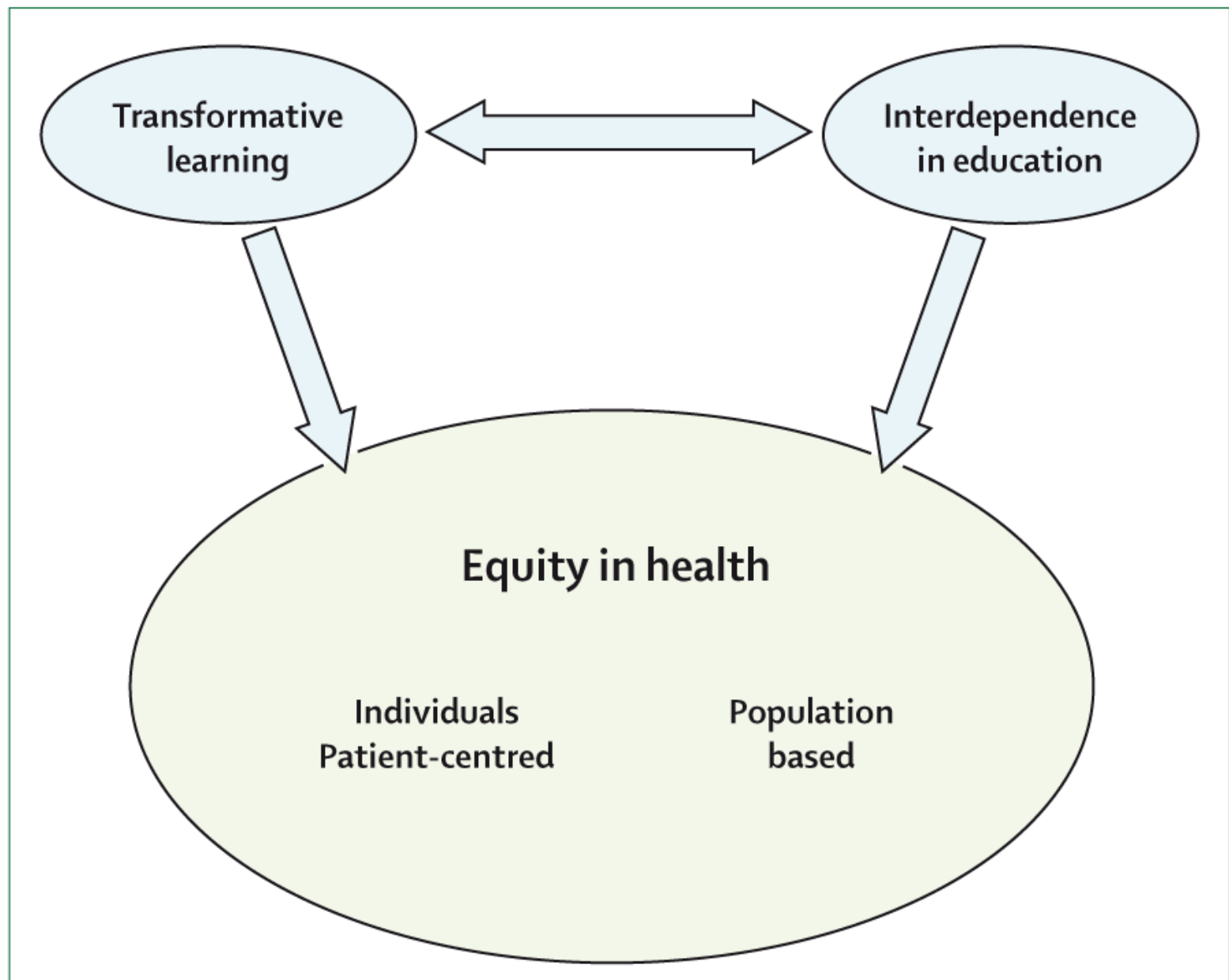
Traditional model

Competency-based education model

Figure 9: Competency-based education

Figure 11: Vision for a new era of professional education

	Objectives	Outcome
Informative	Information, skills	Experts
Formative	Socialisation, values	Professionals
Transformative	Leadership attributes	Change agents

Table 3: Levels of learning

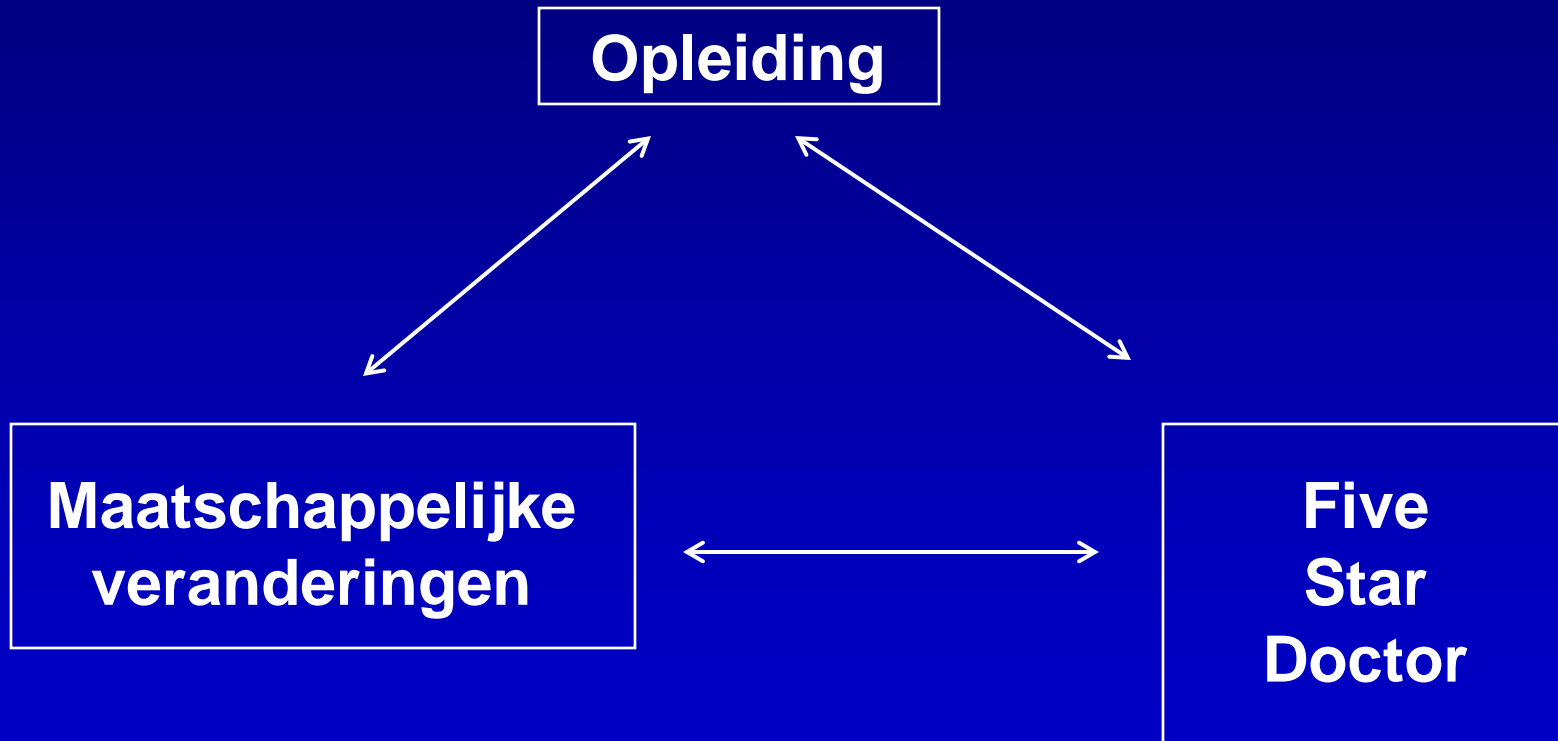
De nieuwe artsopleiding aan de Universiteit Gent

---

1. Artsen opleiden in een veranderend maatschappelijk veld
2. Een vernieuwend onderwijsproject
3. Verwachtingen naar het secundair onderwijs
4. Probleemgestuurd leren: het “tutorial”
5. De praktijk

De Gentse ervaring

Welke opleiding?

- **S**tudent oriented
- **P**atient based
- **E**vidence based
- **C**ommunity oriented

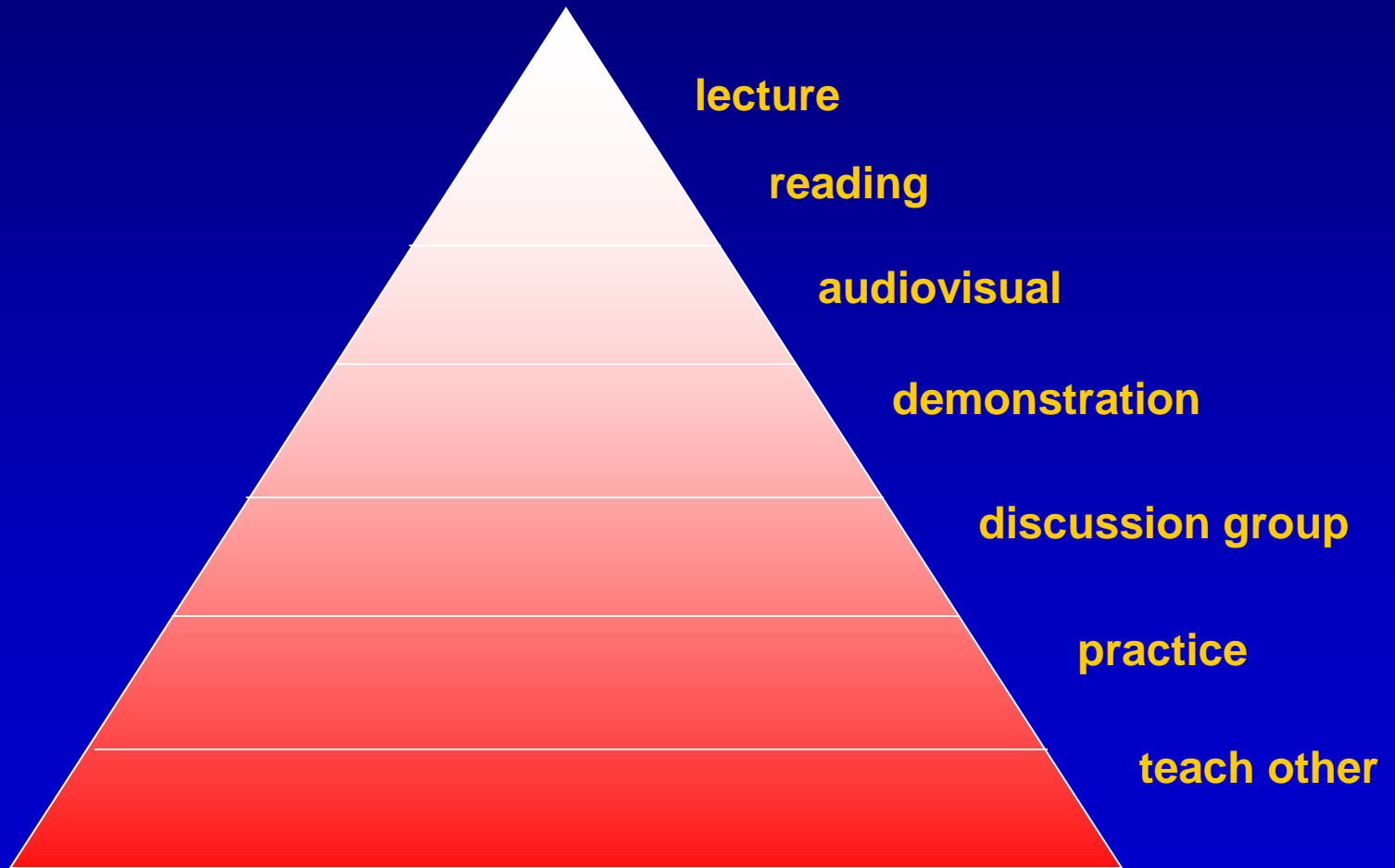
Opleiding in Gent

- Wetenschappelijk gericht
- Maatschappelijk gekaderd
- Open pluralistische visie

Learning pyramid

Structuur

- **Blokken als thematische eenheden**
  - gestructureerde en in tijd beperkte geïntegreerde onderwijsmodule
  - horizontale integratie
  - afstemming van leermiddelen
  - kernboeken als bindmiddel

- **Lijnen als rode draad**
  - klinische en communicatieve vaardigheden
  - probleemoplossend vermogen
  - zelfstandig werk
  - exploratie gezondheidszorg en samenleving
- **Studium Generale**

The new curriculum

Year 1, sem 2

	March	April	May	June	July-Aug.
	Health and society I	Eastern holidays	Infection and immunology	Evaluation II	Holidays and Resit
	The Cell III: "The processes" Information transport				
Sk	Communication skills				
Ps	Information management				
Pa	personal paper: "Health and society"				
Ex	Exploration in the health care system		Poster presentation on explorative activities		
	STUDIUM GENERALE				

Start: 1999

Evidence based – Scientific work

Year 2, sem 2

	March	April	May	June	July-Aug.
	FROM CELL TO ORGAN		TO SYSTEM	Evaluation II	Holidays and Resit
	"How does every cell		get what it needs?"		
	Cardiovascular system, respiration and nephrology	Gastro-intestinal system,	Endocrine glands and metabolism		
Sk	Clinical skills-training and surface anatomy				
Ps	Medical decision making and EBM				
Pa	Biomedical paper in one of the biomedical		domains of the units above		
Ex					
	STUDIUM GENERALE				

Start: 2000

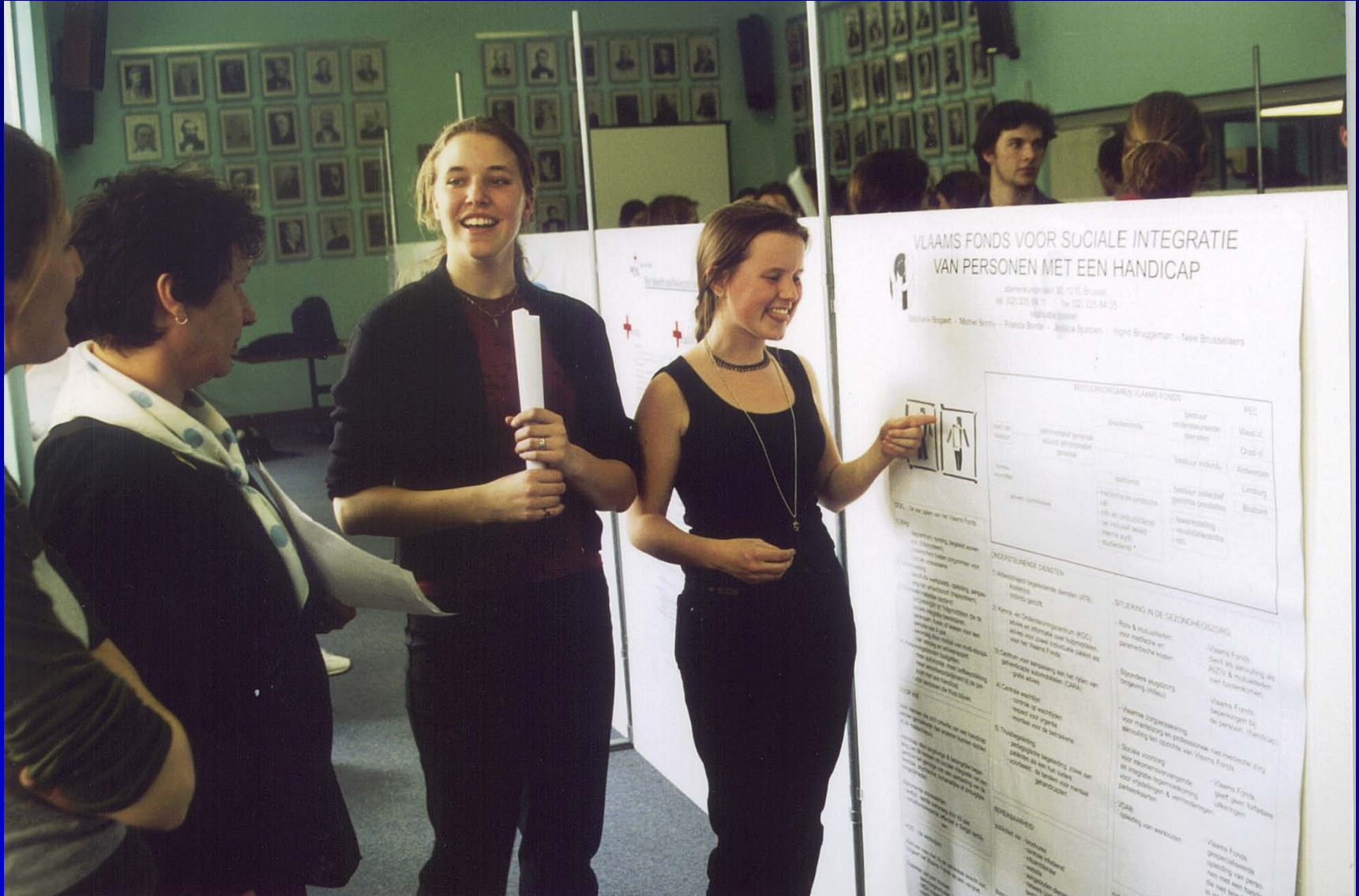
V-lijn: vaardigheden oefenen

P-lijn: informatie verwerven en verwerken

E-lijn: Poster-presentatie: exploratie in de gezondheidszorg

Community-based learning at Ghent University: exploration in a family where a child is born.

Objectives:

- contact with a family
- development of the child
- communication
- social context

Community Oriented Primary Care

Ghent University 2002-2010
Faculty of Medicine and Health Sciences

Unit 'Health and Society' 3rd bachelor year

Process of data-collection in the community

KENMERKEN:

- WEINIG ~~GROEN~~, BLOETJETJES,
- TRANSIT ?
- HOOGBOUW
- KUNSTMATIG
- $\text{bev} \uparrow$
- EILANDGEVOEL
- GRAUWE (KLEINE HUISJES) BEPERKTE OPP.
- MULTICULTUREEL
- LEEFTIJSVERSCHIL
- LAGE FINANCIËLE KLASSE (lage SES...)
- WEINIG VERANTWOORDELIJKHEIDSGEVOEL VOOR
wijk
- VEEL GEORGANISEERD
- WEINIG RESPONS OP ACTIVITEITEN?
- WEINIG FOCUS OP GEZONDHEID (ROKEN, ETEN)
(GROOTSTE ZORG FINANCIËEL)
- WEINIG TIJDS OP STRAAT
- ~~RUSTIG~~
- WEINIG WINKELS

WEINIG FACILITEITEN, DIENSTVERLENING

- VEEL VOORGELEGENHEID

- ZVERFVUIJL

- GECONCENTREERD

- GROTE ~~KERK~~

- SCHOLEN ✓

- ~~OPENBAAR~~ VERVOER

- ONVEILIGHEIDSGEVOEL

- ~~VRIENDELIJKE~~ MENSEN

- ZIEK ↔ ARM

- ~~MARKT~~ ⊕

- LAAG ZELFBEELD

Kortom: geen sociale cohesie

Presentation of the results

Need for interprofessional learning

CAIPE

CENTRE FOR THE ADVANCEMENT OF INTERPROFESSIONAL EDUCATION

Home News Events Members Area Students Forum Resources About us [Join CAIPE](#)

Welcome to CAIPE

Founded in 1987, CAIPE is dedicated to the promotion and development of interprofessional education (IPE) with and through its individual and corporate members, in collaboration with like minded organisations in the UK and overseas. It provides information and advice through its website, bulletins, papers and outlets provided by others, and has a close association with the Journal of Interprofessional Care. CAIPE also delivers workshops which facilitate development in IPE and foster exchange and mutual support between members and others.

CAIPE is a charity and company limited by guarantee and dependent primarily on income from members' subscriptions.

Latest news

WORLD FIRST IN INTERPROFESSIONAL COLLABORATION

CAIPE is proud to be a world first in interprofessional collaboration with 18 delegates

Forthcoming events

Interprofessional ethics: The personal and professional challenges of collaboration

21st May 10 at 10:00am

Online services

As CAIPE is a charity and company limited by guarantee and dependent primarily on income from members' subscriptions.

InterEd The International Association for Interprofessional Education and Collaborative Practice
learning and working together

HOME ABOUT NEWS & EVENTS RESOURCES CONTACT

Welcome

InterEd is a response to the expressed need of exponents of interprofessional education and collaborative practice worldwide for a collective voice and a forum for mutual exchange. Conceived in Vancouver, Canada, in 2004 during the second All Together Better Health conference, the proposal attracted added support and momentum in Toronto in 2005 from international delegates attending a North American interprofessional conference. [read more](#)

ANNOUNCEMENTS

August 29, 2007 - InterEd 2010 ... [read more](#) >

LATEST NEWS

September 18, 2007
Creating an Interprofessional Workforce Programme documents

September 18, 2007
Creating an Interprofessional Workforce Program documents

September 18, 2007
Creating an Interprofessional Workforce Program documents

UPCOMING EVENTS

The 2007 Network: TUFH Conference will be held in Kampala, Uganda from September 15 to 20, 2007.

Collaboration Across Borders Conference in Minneapolis, USA, October 24 - 26 2007

[More Events >](#)

SUBSCRIBE

Subscribe via email
Subscribe via RSS
What is RSS newsfeed?

SEARCH

SEARCH
Advanced

THE NETWORK
TOWARDS UNITY FOR HEALTH

Home About us Conferences Publications/Resources What we offer/Contacts Key Issues/Strategies

Membership

Information in other languages

Frequently asked questions

Contact the webmaster

GHETS
A program development and fundraising partner of The Network: TUFH

strengthening primary health care

2015

What is The Network: Towards Unity for Health?

The Network: TUFH is a global association of individuals, groups, institutions and organisations committed to improving and maintaining health in the communities they have a mandate to serve. The Network: TUFH is a Non-Governmental Organisation in official relationships with the World Health Organization (WHO).

Conference News

International Conference 2010
Advancing Quality through Partnerships of Health Professions Education and Health Services Institutions

November 13 - 17, 2010

Conference co-host: B.P. Koirala Institute of Health Sciences
Venue: Kathmandu, Nepal

Post-Conference Excursion:
November 18 - 20, 2010: Dharan, Nepal

[More information on our conference website.](#)

Jeanne De Vos as a Keynote speaker during the Nepal conference
Jeanne De Vos has been working in Mumbai for more than forty years and founded the National Domestic Workers Movement. In 2005, she was nominated for the Nobel Peace Prize, together with 999 other 'peace-building' women around the globe. She has agreed to give a keynote on "Decent work: The base for health and health training for the poor".

Conference fees for Nepalese and SAARC participants
For all Nepalese participants and participants from other SAARC countries (Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, India, Maldives, Pakistan, Sri Lanka) we offer new interesting conference registration fees.

[Please check out the conference website: http://www.the-network.org/conference/registration.asp](http://www.the-network.org/conference/registration.asp)

Network with others

Partnering for Child Survival

Ask an expert

E-Learning in Human Nutrition

Publications

Newsletter Volume 28, number 01, June 2009

Alert March 2009

Education for Health

Weblogs

Position Papers

Fundraising

Fundraising Assistance

Calendar

Future Network: TUFH Conferences

International Events

Infomercials

How to submit an infomercial?

Websites

English

Studium Generale

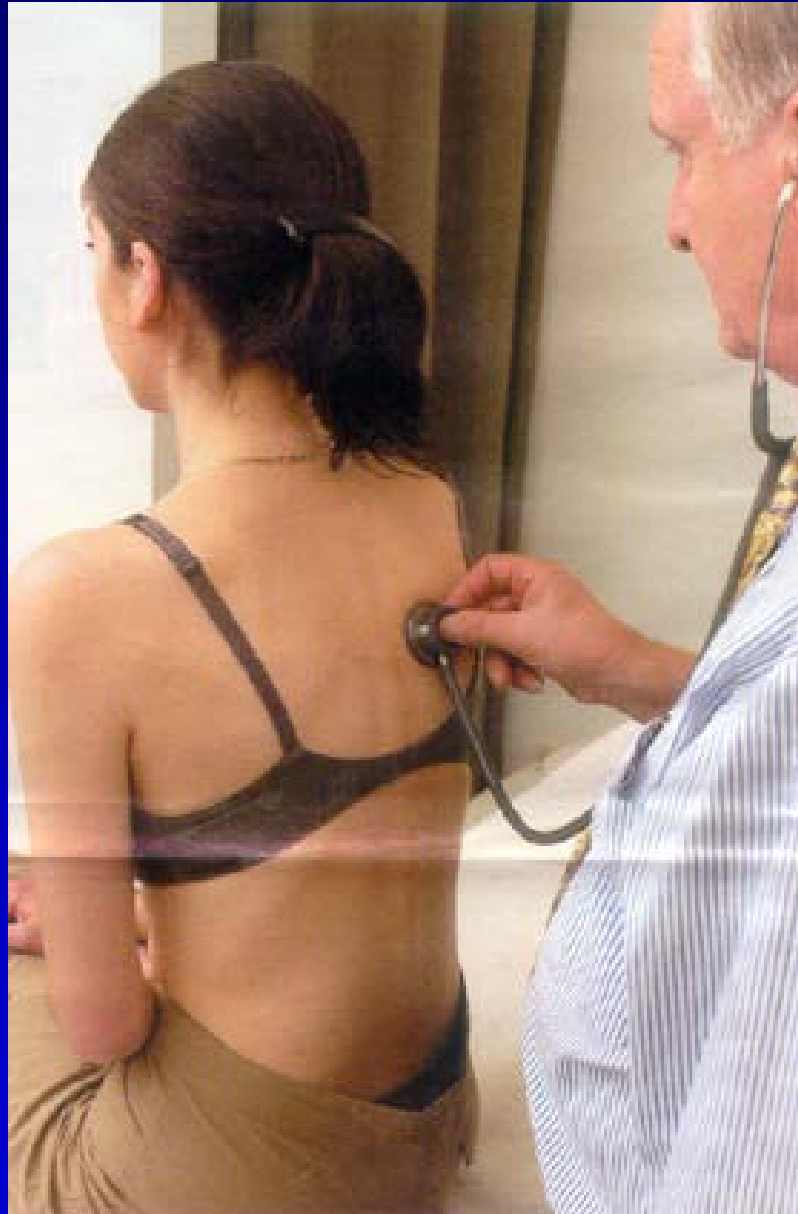

Huisartsgeneeskundige zorg

Specialistische zorg

Medical Professionalism in the new millenium: a physicians' charter

---

Commitment to:

- professional competence
- honesty with patients
- patients' confidentiality
- maintaining appropriate relationships with patients
- improving quality of care
- improving access to care
- a just distribution of finite resources
- scientific knowledge
- maintaining trust by managing conflicts of interest
- professional responsibilities

De onderwijsvisitatie Geneeskunde

Een evaluatie van de kwaliteit van de opleidingen geneeskunde
aan de Vlaamse universiteiten

Rapport Visitatiecommissie 2005

Bijzonder kwaliteitskenmerk ‘community orientation’ en “social accountability”.

“de faculteit geeft op excellente wijze een zeer relevante en extra invulling van de bijzondere aandacht voor de maatschappelijke relevantie in het opleidingstraject”

“... de opleiding in Gent profileert zich hiermee nationaal en internationaal”

De nieuwe artsopleiding aan de Universiteit Gent

---

1. Artsen opleiden in een veranderend maatschappelijk veld
2. Een vernieuwend onderwijsproject
3. **Verwachtingen naar het secundair onderwijs**
4. Probleemgestuurd leren: het “tutorial”
5. De praktijk

Verwachtingen naar secundair onderwijs

---

1. Kennis basiswetenschappen
2. Informatie verwerven en verwerken
3. Kennis, inzicht, toepassen en reflectie; analyse en synthese
4. Leren in context
5. Probleemgestuurd leren
6. Vaardigheden: planning, vergaderen, communicatie
7. Attitude

De nieuwe artsopleiding aan de Universiteit Gent

---

1. Artsen opleiden in een veranderend maatschappelijk veld
2. Een vernieuwend onderwijsproject
3. Verwachtingen naar het secundair onderwijs
4. **Probleemgestuurd leren: het “tutorial”**
5. De praktijk

Student oriented:

Unit: Infection and immunology

- introduction

- 4-5 **tutorials** : patient story on HIV, EB-infection, transplantation, ...

  - session a**

    - case presentation
    - what are the problems?
    - defining objectives

  - self-activity: books journals, websites**

  - session b**

    - report
    - discussion in order to understand the mechanisms
    - conclusion
    - evaluation

Tutorial: what are the problems?

STAPPEN TIJDENS HET PROBLEEMGESTUURD LEREN

De 8 stappen.

Tutorial A

1. Verduidelijking van de termen en gegevens in de voorgestelde casus.
2. Probleemdefinitie, inventariseren van de elementen en fenomenen die moeten verklaard worden.
3. Analyse van het probleem:
  - Brainstorm rond alle mogelijke hypothesen m.b.t. de vastgestelde feiten;
  - Activering van ervaringen en kennis uit het verleden, teneinde de verschillende hypothesen te onderbouwen.
4. Discussie en organisatie van de verschillende hypothesen. Proberen tot een integratie te komen m.b.t. de verschillende mechanismen die aan de basis liggen van de fenomenen.
5. Discussie rond de leermiddelen die kunnen geconsulteerd worden. Zelfstudie.
6. Realisatie van de leerdoelen door individuele zelfstudie

Tutorial: self-directed learning

STAPPEN TIJDENS HET PROBLEEMGESTUURD LEREN

De 8 stappen.

Tutorial B (bilan).

7. Samenbrengen van verworven kennis en inzichten, en deze toepassen op het probleem ten einde te komen tot een coherente verklaring.
8. Evaluatie van het groepswerk met betrekking tot de:
  - realisatie van de leerdoelen en eventueel aandacht vestigen op specifieke elementen met bijzondere wetenschappelijke relevantie;
  - evaluatie van het groepsgebeuren.

Rol van de student

- animator
- secretaris
- verslaggever

De nieuwe artsopleiding aan de Universiteit Gent

---

1. Artsen opleiden in een veranderend maatschappelijk veld
2. Een vernieuwend onderwijsproject
3. Verwachtingen naar het secundair onderwijs
4. Probleemgestuurd leren: het “tutorial”
5. De praktijk